

СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

EUROPOS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPEIAS
CURTEA DE JUSTIȚIE A COMUNITĂȚILOR EUROPENE
SÚDNY DVOR EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Υπηρεσία Τύπου και Πληροφόρησης

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 60/08

3 Σεπτεμβρίου 2008

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-402/05 P και C-415/05 P

Yassin Abdullah Kadi και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου και Επιτροπής

**ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΚΥΡΩΝΕΙ ΤΟΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΠΕΡΙ
ΔΕΣΜΕΥΣΕΩΣ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΤΩΝ Υ. Α. KADI ΚΑΙ AL BARAKAAT
INTERNATIONAL FOUNDATION**

Το Δικαστήριο, αναιρώντας την απόφαση του Πρωτοδικείου, έκρινε ότι τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα έχουν την αρμοδιότητα να ελέγχουν τα μέτρα που λαμβάνει η Κοινότητα προς εφαρμογήν ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Ασκώντας αυτή την αρμοδιότητα έκρινε ότι ο κανονισμός προσβάλλει τα θεμελιώδη δικαιώματα που ο Υ. Α. Kadi και η Al Barakaat έλκουν από το κοινοτικό δίκαιο

Ο Yassin Abdullah Kadi, κάτοικος Σαουδικής Αραβίας και η Al Barakaat International Foundation, με έδρα την Σουηδία, προσδιορίστηκαν από την Επιτροπή κυρώσεων του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών ως συνδεδεμένοι με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, την Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν. Σύμφωνα με ορισμένα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, όλα τα Κράτη Μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, πρέπει να προβούν σε δέσμευση των κεφαλαίων και των λοιπών οικονομικών πόρων που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από τέτοια πρόσωπα ή οντότητες.

Εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, προς εφαρμογήν αυτών των ψηφισμάτων, το Συμβούλιο εξέδωσε κανονισμό ¹ που προέβλεπε τη δέσμευση των κεφαλαίων και των λοιπών οικονομικών πόρων προσώπων και οντοτήτων τα ονόματα των οποίων περιλαμβάνονται σε κατάλογο προσαρτημένο στον εν λόγω κανονισμό. Ο κατάλογος αυτός τροποποιείται κατά τακτά χρονικά διαστήματα, προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι αλλαγές του ενοποιημένου καταλόγου που καταρτίζει η επιτροπή κυρώσεων, όργανο του Συμβουλίου Ασφαλείας. Στις 19 Οκτωβρίου 2001, προστέθηκαν στον ενοποιημένο κατάλογο τα ονόματα των Υ. Α. Kadi και Al Barakaat, τα οποία στη συνέχεια περιελήφθησαν στον κατάλογο του κοινοτικού κανονισμού.

Οι Υ. Α. Kadi και Al Barakaat άσκησαν προσφυγή ακυρώσεως κατά του κανονισμού αυτού ενώπιον του Πρωτοδικείου, υποστηρίζοντας ότι το Συμβούλιο δεν ήταν αρμόδιο να εκδώσει τον

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 881/2002 του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2002, για την επιβολή συγκεκριμένων περιοριστικών μέτρων κατά ορισμένων προσώπων και οντοτήτων που συνδέονται με τον Οσάμα Μπιν Λάντεν, το δίκτυο της Αλ Κάιντα και τους Ταλιμπάν, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) 467/2001 (ΕΕ L 139, σ. 9).

κανονισμό αυτό και ότι ο κανονισμός προσέβαλε πολλά θεμελιώδη δικαιώματά τους, ιδίως το δικαίωμα ιδιοκτησίας και το δικαίωμα άμυνας. Με τις αποφάσεις του της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, το Πρωτοδικείο απέρριψε όλους τους λόγους που προέβαλαν οι Υ. Α. Kadi και Al Barakaat, κρίνοντας ότι ο κανονισμός είναι έγκυρος ². Το Πρωτοδικείο έκρινε, σχετικώς, ότι τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα δεν έχουν, κατ' αρχήν, καμία αρμοδιότητα (πλην ορισμένων επιτακτικών κανόνων του διεθνούς δικαίου που συγκροτούν το *jus cogens*) να ελέγξουν το κύρος αυτού του κανονισμού, καθόσον τα κράτη μέλη υποχρεούνται να συμμορφωθούν προς τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, σύμφωνα με τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, διεθνή συνθήκη υπερέχουσα του κοινοτικού δικαίου.

Οι Υ. Α. Kadi και Al Barakaat άσκησαν αναιρέσεις κατά των αποφάσεων αυτών ενώπιον του Δικαστηρίου. Πρώτον, το Δικαστήριο επιβεβαιώνει ότι το Συμβούλιο είχε την αρμοδιότητα να εκδώσει τον κανονισμό βάσει των άρθρων της Συνθήκης ΕΚ που επέλεξε ³. Το Δικαστήριο αποφαινεται ότι, μολονότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε ορισμένα σφάλματα κατά τη συλλογιστική του, το τελικό του συμπέρασμα ότι το Συμβούλιο είχε αρμοδιότητα εκδόσεως αυτού του κανονισμού είναι ορθό.

Εντούτοις, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι **το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας ότι τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα δεν έχουν, κατ' αρχήν, καμία αρμοδιότητα ελέγχου της εσωτερικής νομιμότητας του προσβαλλομένου κανονισμού.**

Ο εκ μέρους του Δικαστηρίου έλεγχος του κύρους όλων των κοινοτικών πράξεων με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα πρέπει να θεωρείται ως έκφραση, εντός μιας κοινότητας δικαίου, συνταγματικής εγγυήσεως απορρέουσας από τη Συνθήκη ΕΚ ως αυτοτελούς νομικού συστήματος και μη δυνάμενης να τεθεί εν αμφιβόλω από διεθνή συμφωνία.

Το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι ο έλεγχος νομιμότητας που οφείλει να ασκήσει ο κοινοτικός δικαστής αφορά την κοινοτική πράξη με την οποία τίθεται σε εφαρμογή η διεθνής συμφωνία και όχι τη συμφωνία αυτή καθεαυτήν. Ενδεχόμενη απόφαση κοινοτικού δικαιοδοτικού οργάνου κρίνουσα ότι κοινοτική πράξη εκδοθείσα προς εφαρμογήν ενός τέτοιου ψηφίσματος αντιβαίνει προς υπέρτερο κανόνα της κοινοτικής εννόμου τάξεως δεν θα συνεπαγόταν αμφισβήτηση της υπεροχής του ψηφίσματος αυτού σε επίπεδο διεθνούς δικαίου.

Το Δικαστήριο καταλήγει ότι τα κοινοτικά όργανα οφείλουν να διασφαλίζουν τον, κατ' αρχήν πλήρη, έλεγχο της νομιμότητας όλων των κοινοτικών πράξεων με κριτήριο τα θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των γενικών αρχών του κοινοτικού δικαίου, περιλαμβανομένων των κοινοτικών πράξεων οι οποίες, όπως ο προσβαλλόμενος κανονισμός, αποσκοπούν στην εφαρμογή ψηφισμάτων που εξέδωσε το Συμβούλιο Ασφαλείας.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο αναιρεί τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου.

Ακολούθως, αποφαινόμενο επί των προσφυγών ακυρώσεως που είχαν ασκήσει οι Υ. Α. Kadi και Al Barakaat, το Δικαστήριο καταλήγει ότι λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων υπό τις οποίες περιελήφθη το όνομα των αναιρεσιόντων στον κατάλογο προσώπων και οντοτήτων κατά των οποίων στρέφονται οι δεσμεύσεις κεφαλαίων που προβλέπονται στο παράρτημα Ι του προσβαλλομένου κανονισμού, πρέπει να κριθεί ότι **προδήλως προσεβλήθησαν τα δικαιώματα άμυνας των αναιρεσιόντων, ιδίως το δικαίωμα ακροάσεως και το δικαίωμα για αποτελεσματικό δικαστικό έλεγχο.**

² Αποφάσεις της 21ης Σεπτεμβρίου 2005, T-306/01, Yusuf και Al Barakaat International Foundation κατά Συμβουλίου, και T-315/01, Kadi κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (βλ. ανακοινωθέν Τύπου 79/05).

³ Τα άρθρα 60 ΕΚ και 301 ΕΚ σε συνδυασμό με το άρθρο 308 ΕΚ.

Ως προς το ζήτημα αυτό, το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι η αποτελεσματικότητα του δικαστικού ελέγχου συνεπάγεται ότι η οικεία κοινοτική αρχή οφείλει να γνωστοποιήσει στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή οντότητα τους λόγους για τους οποίους ελήφθη το συγκεκριμένο μέτρο, κατά το δυνατόν, είτε κατά τον χρόνο λήψεως της σχετικής αποφάσεως είτε, τουλάχιστον, το ταχύτερο μετά τη λήψη αυτής της αποφάσεως, ώστε να παρασχεθεί στα πρόσωπα ή στις οντότητες που αφορά το μέτρο αυτό η δυνατότητα να ασκήσουν, εμπροθέσμως, το δικαίωμά τους για προσφυγή.

Το Δικαστήριο δέχεται ότι η εκ των προτέρων γνωστοποίηση των λόγων θα περιορίζει την αποτελεσματικότητα των μέτρων περί δεσμεύσεως κεφαλαίων και οικονομικών πόρων, τα οποία, ως εκ της φύσεώς τους, πρέπει να επιβάλλονται αιφνιδιαστικώς και να εφαρμόζονται αμέσως. Για τους ίδιους λόγους, οι κοινοτικές αρχές δεν είχαν, επίσης, την υποχρέωση να ακούσουν τους ενδιαφερομένους πριν από την πρώτη αναγραφή των ονομάτων τους στον κατάλογο.

Πάντως, ο συγκεκριμένος κανονισμός δεν προβλέπει καμία διαδικασία γνωστοποίησης στοιχείων βάσει των οποίων αποφασίστηκε η αναγραφή των ονομάτων των ενδιαφερομένων στον κατάλογο, είτε ταυτόχρονα είτε μεταγενέστερα της εγγραφής τους στον εν λόγω κατάλογο. Ουδέποτε το Συμβούλιο ενημέρωσε τον Y. A. Kadi ή την Al Barakaat σχετικά με τα εις βάρος τους στοιχεία βάσει των οποίων αποφασίστηκε η αρχική συμπερίληψη των ονομάτων τους στον κατάλογο. Η προσβολή αυτή των δικαιωμάτων άμυνας των Y. A. Kadi ή Al Barakaat συνεπάγεται προσβολή του δικαιώματος για προσφυγή στη δικαιοσύνη, δεδομένου ότι δεν τους παρασχέθηκε, επίσης, η δυνατότητα να προασπίσουν, υπό ικανοποιητικούς όρους, τα δικαιώματά τους ενώπιον του κοινοτικού δικαστή.

Το Δικαστήριο καταλήγει, επίσης, ότι η δέσμευση κεφαλαίων συνιστά αδικαιολόγητο περιορισμό του δικαιώματος ιδιοκτησίας του Y. A. Kadi.

Το Δικαστήριο κρίνει ότι τα περιοριστικά μέτρα που επιβάλλει ο κανονισμός συνιστούν περιορισμό του δικαιώματος αυτού ο οποίος, κατ' αρχήν, θα μπορούσε να δικαιολογηθεί. Υπογραμμίζει ότι η σημασία των επιδιωκόμενων με τον κανονισμό σκοπών δύναται να δικαιολογήσει, έστω και σοβαρές, αρνητικές συνέπειες για ορισμένα πρόσωπα και ότι οι αρμόδιες εθνικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να αποφασίσουν αποδέσμευση των κεφαλαίων που απαιτούνται για την κάλυψη βασικών αναγκών (καταβολή μισθωμάτων, δαπάνες ιατρικής περιθάλψεως κ.λπ.).

Εντούτοις, το Δικαστήριο κρίνει ότι ο συγκεκριμένος κανονισμός εκδόθηκε χωρίς να παρασχεθεί καμία δυνατότητα στον Y. A. Kadi να διατυπώσει τις απόψεις του ενώπιον των αρμοδίων αρχών, μολοντί, λόγω της γενικής ισχύος του μέτρου και της διάρκειας της εφαρμογής του στην πράξη, η διασφάλιση μιας τέτοιας δυνατότητας ήταν απαραίτητη προς κατοχύρωση του σεβασμού του δικαιώματος ιδιοκτησίας.

Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο ακυρώνει τον κανονισμό του Συμβουλίου, καθόσον με αυτόν διατάσσεται η δέσμευση των κεφαλαίων των Y. A. Kadi και Al Barakaat.

Εντούτοις, το Δικαστήριο δέχεται ότι η ακύρωση του κανονισμού αυτού με άμεση ισχύ θα μπορούσε να περιορίσει κατά τρόπο σοβαρό και μη αναστρέψιμο την αποτελεσματικότητα των περιοριστικών μέτρων, καθόσον στο διάστημα που θα μεσολαβήσει μέχρι την ενδεχόμενη αντικατάσταση του κανονισμού, το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή οντότητα θα μπορούσαν να λάβουν μέτρα ώστε να μην μπορεί πλέον να τους επιβληθεί δέσμευση κεφαλαίων. Επιπροσθέτως, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί, επί της ουσίας, το ενδεχόμενο η επιβολή τέτοιων μέτρων εις βάρος των Y. A. Kadi και Al Barakaat να αποδειχθεί

ορθή. Λαμβάνοντας υπόψη τα στοιχεία αυτά, το Δικαστήριο αποφασίζει ότι πρέπει να διατηρηθούν σε ισχύ τα αποτελέσματα του προσβαλλόμενου κανονισμού κατά τη διάρκεια περιόδου μη δυνάμενης να υπερβεί τους τρεις μήνες, από σήμερα, προκειμένου το Συμβούλιο να δυνηθεί να λάβει μέτρα προς άρση των διαπιστωθεισών παραβάσεων.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Γλώσσες στις οποίες διατίθεται: BG, ES, CS, DA, DE, EN, EL, FI, FR, HU, IT, NL, PL, PT, RO, SK, SL, SV

Το πλήρες κείμενο της αποφάσεως βρίσκεται στην ιστοσελίδα του Δικαστηρίου [C-402/05 P](#) και [C-415/05 P](#)

Μπορείτε να το συμβουλευθείτε, κατά κανόνα, από τις 12 το μεσημέρι, ώρα Κεντρικής Ευρώπης, κατά την ημερομηνία της δημοσιεύσεως της αποφάσεως.

*Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με την κα Estella Cigna-Αγγελίδη
Τηλ.: (00352) 4303 2582 Fax: (00352) 4303 2674*